COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 11.4.2018
SWD(2018) 98 final

**DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI**

**REZUMATUL EVALUĂRII IMPACTULUI**

***care însoţeşte documentul***

**Propuneri de**

**DIRECTIVE ALE PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI ALE CONSILIULUI**

**(1) de modificare a Directivei 93/13/CEE a Consiliului, a Directivei 98/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivei 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește o mai bună asigurare a respectării normelor UE de protecție a consumatorilor și modernizarea acestor norme**

**și**

**(2) privind acțiunile de reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor și de abrogare a Directivei 2009/22/CE**

{COM(2018) 184 final} - {SWD(2018) 96 final}

## Fișă rezumat

**Evaluarea impactului Propunerii de directivă de introducere a unor modificări specifice la directivele în domeniul protecției consumatorilor și al Propunerii de directivă de modificare și de înlocuire a Directivei 2009/22/CE privind acțiunile în încetare pentru protecția intereselor consumatorilor (Noi avantaje pentru consumatori).**

## A. Necesitatea de a acționa

**De ce? Care este problema abordată?** Maximum 11 rânduri

Prezenta evaluare a impactului urmează unei verificări a adecvării legislației UE în domeniul protecției consumatorilor, unei evaluări a Directivei 2011/83/UE privind drepturile consumatorilor, ambele publicate în mai 2017, și unei evaluări a Recomandării privind acțiunile colective în despăgubire, publicată în ianuarie 2018. Rezultatele arată că, deși normele de fond sunt, în general, adecvate scopului, eficacitatea acestora este diminuată de lipsa de sensibilizare și de posibilitățile insuficiente de asigurare a respectării acestor norme și de solicitare a unor măsuri reparatorii de către consumatori. În 2016, 20,1 % din consumatorii UE au raportat probleme legate de drepturile lor, iar 24 % din comercianți au apreciat că gradul de respectare a legislației în domeniul protecției consumatorilor nu a fost suficient de ridicat. Această situație este în detrimentul consumatorilor și perturbă concurența echitabilă pentru comercianți. În plus, aceste evaluări au arătat că este necesară modernizarea normelor și eliminarea sarcinilor administrative disproporționate în anumite domenii. Prin urmare, prezenta evaluare a impactului abordează mai întâi actualele mecanisme ineficace prin care (1) se pune capăt și se descurajează încălcările și (2) se asigură că în cazul unui prejudiciu consumatorii obțin despăgubiri, în special în situațiile de prejudicii colective. Evaluarea analizează apoi modernizarea anumitor norme UE de protecție a consumatorilor, având în vedere evoluțiile digitale, și eliminarea sarcinilor disproporționate asupra comercianților în anumite domenii. Se preconizează că aceste probleme se vor amplifica în timp odată cu intensificarea tranzacțiilor efectuate de consumatori în contextul globalizării și digitalizării.

**Ce se așteaptă de la această inițiativă?** Maximum 8 rânduri

Inițiativa urmărește consolidarea în continuare a unui mediu de consum sănătos, care să sprijine creșterea economică în contextul în care cheltuielile consumatorilor reprezintă 56 % din PIB-ul UE. Măsurile avute în vedere ar trebui, din punctul de vedere al cererii, să reducă prejudiciile aduse consumatorilor, să sprijine încrederea și să le ofere acestora posibilitatea de a juca un rol în stimularea piețelor. În ceea ce privește oferta, ele au scopul de a asigura concurența loială și securitatea juridică pentru întreprinderi. Obiectivele specifice sunt: (1) îmbunătățirea conformității cu legislația UE în domeniul protecției consumatorilor și (2) modernizarea normelor de protecție a consumatorilor și eliminarea costurilor inutile pentru comercianți. Acest lucru va contribui la următoarele obiective generale: (1) asigurarea unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor și (2) buna funcționare a pieței interne, în beneficiul atât al consumatorilor, cât și al comercianților.

**Care este valoarea adăugată a acțiunii la nivelul UE?** Maximum 7 rânduri

Protecția consumatorilor ține de competențele partajate între statele membre și UE. Problemele identificate în prezenta evaluare a impactului sunt foarte răspândite și au aceleași cauze în întreaga UE. În cazurile de practici ilegale la scară largă care afectează consumatori din mai multe state membre, asigurarea respectării normelor trebuie să se bazeze pe un cadru comun și uniform al dreptului material. În raportul privind verificarea adecvării s-a constatat că cea mai importantă valoare adăugată a legislației UE privind protecția consumatorilor este faptul că normele armonizate permit autorităților naționale de aplicare a legii să abordeze cu mai multă eficacitate încălcările transfrontaliere care aduc prejudicii consumatorilor din mai multe state membre. În același timp, normele armonizate permit comercianților să efectueze tranzacții transfrontaliere mai ușor și cu costuri mai mici.

## B. Soluții

**Ce opțiuni de politică legislative și nelegislative au fost luate în considerare? Există sau nu o opțiune preferată? De ce?** Maximum 14 rânduri

În ceea ce privește lipsa de conformitate, au fost sau sunt întreprinse acțiuni la nivelul UE pentru a aborda problemele identificate în evaluările anterioare. Această inițiativă se concentrează asupra factorilor determinanți care nu au fost încă abordați în alte contexte. Sunt luate în considerare și opțiuni nelegislative, însă, astfel cum se sugerează în evaluări, opțiunile propuse sunt intervenții legislative specifice. Acestea ar completa măsurile

legislative și nelegislative care au fost deja adoptate. În ceea ce privește modernizarea normelor UE de protecție a consumatorilor, sunt analizate și opțiuni fără caracter legislativ, dar în fiecare caz s-a constatat că probabilitatea ca acestea să remedieze pe deplin cauzele problemelor este foarte mică. Pachetul preferat de opțiuni include intervenții pentru a garanta:

- sancțiuni mai disuasive și proporționale pentru încălcarea normelor UE de protecție a consumatorilor;
- măsuri reparatorii pentru victimele practicilor comerciale neloiale;
- mecanisme consolidate pentru acțiuni colective în încetare și în despăgubire;
- o mai mare transparență pentru tranzacțiile B2C pe piețele online;
- o mai bună protecție a consumatorilor în ceea ce privește serviciile digitale „gratuite", și anume, să fie oferite fără contraprestație pecuniară;
- modernizarea cerințelor de informare;
- corectarea dezechilibrelor în dreptul de retragere din contractele de vânzare la distanță și din cele încheiate în afara spațiilor comerciale.

**Care sunt susținătorii fiecărei opțiuni?** Maximum 7 rânduri

**Asociațiile consumatorilor** sprijină toate măsurile propuse, cu excepția celor privind cerințele de informare și dreptul de retragere. **Asociațiile profesionale** sprijină intervențiile propuse referitoare la transparența pe piețele online, la serviciile digitale „gratuite" (parțial), la cerințele de informare și la dreptul de retragere. Există anumite reticențe din partea **asociațiilor de întreprinderi** față de intervențiile propuse referitoare la sancțiuni, la măsurile reparatorii, la acțiunile colective în încetare și în despăgubire și la serviciile digitale „gratuite". Multe dintre **autoritățile statelor membre** sprijină intervențiile propuse referitoare la măsurile reparatorii, la acțiunile colective în încetare și în despăgubire, la transparența pe piețele online și la serviciile digitale „gratuite". Unele autorități își exprimă îngrijorarea referitor la intervențiile privind sancțiunile, măsurile reparatorii și dreptul de retragere.

## C. Impactul opțiunii preferate

**Care sunt beneficiile opțiunii preferate (sau ale opțiunilor principale, dacă nu există o opțiune preferată)?** Maximum 12 rânduri

Pachetul preferat de opțiuni va facilita acțiunile în despăgubire ale consumatorilor și le va spori eficacitatea, reducând astfel prejudiciul adus consumatorilor, ceea ce va fi în special în beneficiul consumatorilor vulnerabili. De asemenea, va ameliora nivelul de conformitate prin sporirea măsurilor de descurajare. Intervenția va fi complementară Regulamentului CPC revizuit și va sprijini eficacitatea aplicării acestuia. Prin introducerea unor posibilități mai bune de acțiuni în despăgubire și prin acoperirea lacunelor actuale în materie de protecție a tranzacțiilor electronice, se va spori încrederea consumatorilor. Comercianții care respectă legea vor beneficia de condiții de concurență mai echitabile. Comercianții care respectă legea, inclusiv IMM-urile, vor avea costuri reduse datorită normelor mai echilibrate privind dreptul de retragere, a simplificării cerințelor de informare, a îmbunătățirii eficienței în comunicarea online cu consumatorii și a armonizării normelor, în special pentru tranzacțiile online. Se preconizează, de asemenea, un impact pozitiv asupra mediului prin asigurarea unor măsuri mai stricte de descurajare a afirmațiilor înșelătoare referitoare la mediu.

**Care sunt costurile opțiunii preferate (sau ale opțiunilor principale, dacă nu există o opțiune preferată)?** Maximum 12 rânduri

Nu vor exista costuri semnificative generate de intervențiile privind sancțiunile, măsurile reparatorii și acțiunile colective în încetare și în despăgubire pentru comercianții care respectă legea. Comercianții care nu respectă legea se vor confrunta cu costuri suplimentare legate de aceste intervenții, în special din cauza unor sancțiuni mai aspre și deoarece consumatorii vor dispune de mecanisme mai bune prin care să solicite măsuri reparatorii, eventual și prin acțiuni colective, care vor elimina profiturile obținute în mod ilegal. Intervenția privind serviciile digitale „gratuite", va genera costuri suplimentare de asigurare a conformității în sarcina furnizorilor de astfel de servicii. Intervenția în materie de transparență pe piețele online implică, de asemenea, costuri pentru a adapta interfețele online în vederea colectării anumitor informații de la comercianții terți și a transmiterii acestora către consumatori. Totuși, aceste două intervenții vor genera și economii datorită unor norme mai armonizate între statele membre și a unei claritățiuridice sporite. Intervențiile privind cerințele de informare și dreptul de retragere vor genera economii pentru comercianți. Nu se preconizează impacturi sociale și ecologice negative.

**Care va fi impactul asupra societăților, IMM-urilor și microîntreprinderilor?** Maximum 8 rânduri

În conformitate cu acquis-ul existent al UE privind protecția consumatorilor, nu sunt prevăzute derogări pentru IMM-uri și nici pentru microîntreprinderi. Acest lucru ar fi fost contrar obiectivului general al normelor de

protecție a consumatorilor și, în cele din urmă, și intereselor IMM-urilor, deoarece consumatorii ar fi avut un nivel mai scăzut de protecție și, prin urmare, mai puțină încredere să achiziționeze de la acestea. Dacă pentru întreprinderi costurile în ansamblu vor fi nesemnificative, pachetul preferat de opțiuni va reduce costurile pentru întreprinderi, inclusiv pentru IMM-uri, în ceea ce privește dreptul de retragere, iar acestea vor beneficia de o mai mare transparență atunci când vor face vânzări către consumatori pe piețele online. Aplicarea mai strictă a legislației în vigoare și mecanismele de despăgubire vor permite reducerea efectelor negative cauzate de concurența neloială.

**Va exista un impact semnificativ asupra bugetelor și asupra administrațiilor naționale?** Maximum 4 rânduri

Intervențiile privind sancțiunile, măsurile reparatorii și acțiunile colective în încetare și în despăgubire vor genera costuri pentru statele membre care vor trebui să reformeze normele naționale privind, de exemplu, sancțiunile sau mecanismele de despăgubire pentru consumatori. Nivelul ridicat de conformitate va genera însă economii datorită costurilor reduse ale procedurilor administrative și judiciare. Mecanismele de despăgubire colectivă vor raționaliza procedurile judiciare în cazurile de prejudiciu colectiv.

**Vor exista și alte efecte semnificative?** Maximum 6 rânduri

Întrucât pachetul preferat se concentrează pe îmbunătățirea conformității cu legislația UE privind protecția consumatorilor, drepturile consumatorilor vor deveni mai tangibile pentru consumatorii individuali și se va consolida, astfel, acceptarea de către cetățeni și întreprinderi a valorii adăugate a normelor UE. Intervenția privind acțiunile colective în încetare și în despăgubire poate contribui la un acces mai bun la justiție. Intervențiile privind sancțiunile, măsurile reparatorii și acțiunile colective în încetare și în despăgubire sunt, de asemenea, susceptibile să aibă un impact pozitiv asupra consumatorilor vulnerabili și asupra mediului.

## D. Acțiuni subsecvente

**Când va fi revizuită politica?** Maximum 4 rânduri

Pe lângă monitorizarea periodică, se sugerează să se efectueze o evaluare a eficacității, eficienței, relevanței, coerenței și valorii adăugate la nivelul UE a acestei intervenții legislative la 5 ani după transpunerea de către statele membre, pe baza unor indicatori de progres principali prestabiliți.